

16.5.2021

לכבוד	לכבוד	לכבוד
אלוף משנה שגיא ברוך	האלוף אורי גורדין	השר בני גנץ
מפקד מחוז דרום, פיקוד העורף	מפקד פיקוד העורף	שר הביטחון
1111@idf.gov.il	1111@idf.gov.il	Pniot@mod.gov.il

דחוף!

שלום רב,

הנדון: מיגון הכפרים הלא מוכרים בנגב באמצעות כיפת ברזל והצבת מיגוניות

הרינו לפנות אליכם בשם האגודה לזכויות האזרח, עמותת במקום, המועצה האזורית לכפרים הבלתי מוכרים בנגב, סיכוי – העמותה לקידום שוויון אזרחי, פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי וארגון שתיל בדרישה להצבת "כיפת ברזל" לצורך הגנה על הכפרים הלא מוכרים הבדואים בנגב, והצבת מיגוניות או מקלטים זמניים בכל הכפרים הבדואים בנגב, מוכרים ולא מוכרים.

בימים האחרונים נפלו מספר טילים על הכפרים הלא מוכרים בנגב בהם מתגוררים עשרות אלפי תושבים. טילים אלו לא יורטו על ידי "כיפת ברזל" היות והכפרים הלא מוכרים לא מופיעים במפות כשטחים מאוכלסים, אלא מוגדרים "שטחים פתוחים". כמו כן, בכל הכפרים הבדואים, המוכרים והלא מוכרים, חסרים מבנים בטוחים כמו מקלטים או מיגוניות.

העדר הגנה על תושבי הנגב הבדואים מפני טילים פוגע פגיעה קשה בזכויותיהם הבסיסיות לחיים, לשלמות הגוף ולשוויון. נעמוד להלן על הדברים:

1. בנגב חיים כ-270,000 אזרחים בדואים, מתוכם לפי הערכות כ-100,000 ב-35 כפרים לא מוכרים בצפון הנגב, בבתי קבע כמו גם במבנים ארעיים, לרבות פחונים וצריפים.

2. הכפרים הלא מוכרים נעדרים אמצעי מיגון זמינים כלשהם וזאת על אף שהכפרים נמצאים בטווח הירי של הטילים מעזה. כידוע לכם, אי אספקת אמצעי מיגון לכפרים הלא מוכרים נדונה בעתירה שהגישה האגודה לזכויות האזרח לבית המשפט העליון בדרישה לאספקת פתרונות מיגון מידיים

האגודה לזכויות האזרח בישראל (ע"ר) | جمعية حقوق المواطن في اسرائيل | The Association for Civil Rights in Israel (ACRI)
ת"ד 53262 ירושלים 9153102 | ص.ب. 53262 القدس 9153102 | P.O. Box 53262 Jerusalem
טלפון | هاتف: 073-7013240 | Phone: 073-7013240 | פקס | فاكس: 02-6521219 | Fax: 02-6521219
www.acri.org.il | Abir@acri.org.il

על פי דרישת החוק, פורום דו-קיום בנגב לשוויון אזרחי גאה לציין כי כתוצאה משיתוף פעולה עם מדינות ידידותיות וארגונים בינלאומיים שמקדמים זכויות אדם, רוב המימון לפעילותנו מגיע מ"ישויות מדיניות זרות". במקום – עמותה מקצועית ובלתי תלויה – מודה לכל תורמיה התומכים בקידום זכויות אדם ברחבי העולם ומכירים באמינותה ובחשיבות פעילותה. עיקר מימונה מישויות מדיניות זרות.

וקבועים לכפרים הלא מוכרים בנגב. בין היתר, העתירה דרשה כי יסופקו פתרונות מיגון מפני ירי טילים, לרבות הצבת מיגוניות ניידות וכן פרסום הנחיות ברורות ושוויונות לרשויות המקומיות להקמת מרחבים מוגנים ואמצעי הגנה מתאימים בכפרים (בג"ץ 5019/14 אבו עפאש נ' מפקד פיקוד העורף (פורסם בנבו, 26.3.2017)).

3. בעקבות העתירה הציג פיקוד העורף תכנית לשיפור מיגון האוכלוסיה הבדואית במסגרתה הוחלו שיפורים באמצעי ההתרעה הקולקטיביים בטלפונים הניידים, הכשרות להעלאת המודעות, חלוקת פליירים ואף הוצבו מספר מיגוניות ביישובים הערבים הבדווים המוכרים. כמו כן הודיע פיקוד העורף, כי "במידת הצורך תישקל אפשרות הצבתה של מערכת 'כיפת ברזל' באופן שיגן גם על ישובי הפזורה." באשר לפריסת והקצאת המיגוניות, קבע בית המשפט כי "משיכת השמיכה לאזור אחד תביא לחשיפתו של אזור אחר", ולכן החליט שלא להתערב בשיקולים ובהערכות רמות הסיכון של הרשויות המוסמכות. יחד עם זאת, ציין בית המשפט: "כך נזכור, כי אנו מצויים – תודה לאל – בתקופה של רגיעה ביטחונית יחסית, וחזקה על הגורמים המקצועיים בפיקוד העורף שיעדכנו בעתיד את פתרונות המיגון בפזורה, איזור מוחלש, ככל שתשתנה הערכת האיום; ולנגד עיניהם יהא השויון". אין ספק שנוכח הנסיבות היום הערכת האיום השתנתה ומחייבת היערכות מחודשת ושונה בהגנה על הכפרים הבדואים.

4. מעקב שאנו מקיימים מעלה, כי חייהם של אלפי תושבים בדואים בנגב נמצאת בימים אלה בסכנה ממשית בשל העדר מרחב בטוח שיוכלו לתפוס בו מחסה. לאחרונה נפלו מספר טילים בכפרים הלא מוכרים, שרק בנס לא גרמו לפגיעות בגוף ובחייהם של התושבים. כך למשל, בשבוע האחרון נפלו טילים באזור הכפר ואדי אלנעם, אחד מהם היה ליד קופת החולים שמשרתת את תושבי הכפר. עוד טילים נפלו טילים בכפרים עגיואן, קסר אלסר, אבו קרניאת ועוד.

5. בהתחשב בהיקף הסכנה הנשקפת לחייהם ורכושם של תושבי הכפרים הלא מוכרים בנגב כיום קיימת חשיבות רבה, כי תנקטו בצעדים משמעותיים ומידיים שהם חיוניים לצורך הגנה על התושבים. זאת, הן באמצעות הצבת מיגוניות בהיקפים שיתאימו למספר התושבים המתגוררים בכל כפר וכפר והקמת מרחבים מוגנים בבתי הספר בכפרים הלא מוכרים; והן באמצעות הצבת "כיפת ברזל" ליד כפרים אלו והגדרתם כיישובים מאוכלסים במערכות כיפת ברזל ולא כ"שטחים פתוחים". בדרך זו "כיפת ברזל" תוכל ליירט את הטילים שמגיעים לכפרים אלו ולמנוע פגיעה בנפשות. בנוסף, ולאור המצב, ישנה חשיבות רבה להציב מקלטים זמניים ולהוסיף מיגוניות גם בכפרים הבדואים המוכרים, היות שאין די מרחבים בטוחים שם.

6. במסגרת ההליך המשפטי התחייבו הרשויות להחיל שיפורים בדרכי פעילותם להבטחת המיגון. הצבת מיגוניות או מקלטים זמניים ופריסת "כיפת ברזל" באיזור הכפרים הלא מוכרים מהווה חלק אינהרנטי מהתחייבות זו. אי הכללת הכפרים הלא מוכרים במערכות "כיפת ברזל" ואי הצבת מיגוניות או מקלטים עומדות בניגוד להתחייבות הנ"ל ופוגעות, כאמור, בזכות לשויון, לחיים ושלמות הגוף של התושבים.

עביר ג'ובראן דכוור, עורכת דין
האגודה לזכויות האזרח